

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ

လၢဒိၣ်စ့ဘၢၣ် ၂၁၊ ၂၀၂၁ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 20-276-12

တီအူကီၢ်ရၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ- ပယီၤသး အသးခိၣ်လၢအအိၣ်သးမူၤတဂၤ ခးနါစိၤကျိအယိ သဝီဖိ ဖဲဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်တဂၤ အဟံၣ်ဟးဂီၤ (လၢအိၣ်ကူး ၂၀၂၁နံၣ်)

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်၊ တီအူကီၢ်ရၣ် ဖဲလၢအိၣ်ကူး ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် လီၤ. ဖဲလၢအိၣ်ကူး ၁၀သီ ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးကီၢ်ကးကရၢ (စကခ) ခိၣ်ချ့သးရၣ် (ခလရ) နီၣ်ဂံၢ် (၆၀၄) အသးခိၣ် အိၣ်သးမူၤဒီး ခးနါစိၤဝဲအကျိဖျါ ဆူသဝီဖိတဂၤအဟံၣ် ဖဲအ---သဝီ၊ ခွဲးယၢ်စိၤကရၢ၊ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါ ပယီၤသးခိၣ်အံၤခးကျိအယိ သဝီဖိတဂၤအဟံၣ်ခိၣ်ဟးဂီၤဒီးပုၤသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖးတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလီၤကဝီၤဖိ တဂၤ ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ ခလရ နီၣ်ဂံၢ် ၆၀၄ သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ ဟ့ၣ်စါထီ တၢ်ဘးတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ ဘၣ်ဆၣ် သးခိၣ်လၢအမၤ ဟးဂီၤတၢ်တဂၤအံၤန့ၣ် တၢ်တဟံးထီၣ်အိၣ်ဂ့ၢ်ဝီ နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ¹

(၁) တပတီၢ်- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	တၢ်ခးနါစိၤကျိဆူသဝီဖိတဂၤအဟံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်နံၤမုၢ်သီ	လၢအိၣ်ကူး ၁၀သီ၊ ၂၀၂၁နံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရၢ, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရၣ်)	အ---သဝီ၊ ခွဲးယၢ်စိၤကရၢ၊ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်၊ တီအူကီၢ်ရၣ်

ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ	
မံၤ	စိၤစ--- (ဟံၣ်ကစါ)

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ဖဲလၢစဲးပထုဘၢၣ်၊ ၂၀၂၁နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၤဟ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢ လီၤကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲတီအူကီၢ်ရၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအိၣ် လၢကညီဂွၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရၢ KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယၢ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၤကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၤကျဲ လီၤတံၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအိၣ်လၢအဝဲနီၣ်ကစါတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုၤအိၣ်ထီၣ်အိၣ် ဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

သးနံၣ်	၅၀ ဘျဲၣ်
မ့ၢ်/ခွါ	ခွါ
ကလုာ်	ကညီ
ဟံၣ်ဖိဃီဖိ အိၣ် / တအိၣ်	အိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	မၤအိၣ်ကျိး
တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ	ခရံၣ်ဖိ
တၢ်ဟံၣ်မ့ၢ်ဒါ/ လီၢ်လၢ	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒုသဝီ	အ---သဝီ၊ ခံၣ်သ့ၤစီကရူၢ်၊ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၢ၊ တီအူကီၢ်ရဲၣ်

ပုၤလၢအမၤအပယွဲတၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ				
မံၤ	လီၢ်လၢ	သုးကျိၤ/ သုးရဲၣ် / သုးတြိၤ	အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလီၢ်ကျဲ / သုးကလၢၤ	အခိၣ်အမံၤဒီးလီၢ်လၢ
နဲၤလုထီ	သုးခိၣ်ဖိ	ခိၣ်ချ့သုးရဲၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၆၀၄)	ပုၤမၤနီၢ်ဆၢ (န့ၣ်ပံၣ်တီၣ်) ဘၣ်ဆၢ ဟူးဂဲၤပတြိၢ်လၢ ဒုၣ်ဒါခိၣ်သုးကလၢၤ၊ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၢ၊ တီအူကီၢ်ရဲၣ်	သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ ဟ့ၣ်စါထီ

(၂) တပတီၢ်- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲၣ်ပုၤပုၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.
 စီၤဘ--- (သဝီသးပုၤလီၢ်လံၤ) ဆဲးကျိးဝဲ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) ပျီပူၤပုၤထၢတၢ်ကစီၣ် လၢလီၤတဲစိဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါ အီၤတၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤန့ၣ်လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပုၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဂၤစ့ၢ်စ့ၢ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.
 KHRG ပျီပူၤပုၤထၢတၢ်ကစီၣ် န့ၢ်ဟူဝဲသဝီဖိတဖၣ် တဲဘၣ်ဃးတၢ်ကဲထီၣ်ဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. လၢခံ စီၤဘ--- ဆဲးကျိးဝဲ KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ လၢလီၤတဲစိပူၤန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤ ကညီၣ်ဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲး သုးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်စ့ၢ်ကီး တဲဘၣ်ဝဲ KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤန့ၣ်လီၤ.

စီၤစ---ၢ် ဟံၣ်ကစၢ်လၢ အဟံၣ်ဟးဂီၤခိဖျါ တၢ်ခးဘၣ်အီၤဒီးကျိအံၤ တဲဘၣ်ဝဲ စီၤဘ--- ဘၣ်ယးတၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢခံ စီၤဘ--- ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ KHRG ပျီၤပုၤမၤတၢ်ဖိ ဘၣ်ယးတၢ်ကဲထီၣ်သး ဒီးဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤလၢ စီၤစ--- တဲဘၣ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) တပတီၢ်- ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပဲၤပဲၤတက့ၢ်

ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပဲၤပဲၤတက့ၢ်.

ဖဲလါအီၤကူး ၁၀၀၀၊ ၂၀၂၁နံၣ်မုၢ်န့ၣ်ခိအဆၢကတီၢ်န့ၣ် သုးခိၣ်စိနဲၤလ့ထီၣ်ဒီးအပျဲၢ်ဖိခံၤ လၢတၢ်တသ့ၣ်ညါအသုးကလၢၤ ဘၣ်၊ ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်အိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုးကီၢ်ကးကရၢ (စကခ) ခိၣ်ချ့သုးရၣ် (ခလရ) နီၣ်ဂံၢ် (၆၀၄) အဖိလၢ ဒီးဟူး ဂဲၤပတြီၢ်လၢ ဒုၣ်ဒါခိၣ်သုးကလၢၤ လၢအဘူးဒီးအ---သဝီ၊ ခံၤသုၤစိကရူၢ်၊ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်၊ တီအူကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ သ့ၣ်ဟးထီၣ်လၢအသုးကလၢၤဒီး လဲၤန့ၣ်လီၤဆူသဝီပူၤ ဒီးလဲၤအီၤသံးန့ၣ်လီၤ. (သုးဖိတဖၣ်န့ၣ် တကြၢးဟးထီၣ်လၢအသုး ကလၢၤအချၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးခိၣ်စိ နဲၤလ့ထီၣ်ဒီးအပျဲၢ်ဖိခံၤအံၤ ဟးထီၣ်န့ၣ် ခိဖျါအသုးခိၣ်စိ နဲၤလ့ထီၣ်အံၤ အလီၢ်လၢဒိၣ်က တၢ်လၢ သုးကလၢၤအပူၤအယိၣ်န့ၣ်လီၤ). ဖဲအဝဲသ့ၣ်အမူၤသံးအခါန့ၣ် သုးခိၣ်စိနဲၤလ့ထီၣ်အံၤ ဟံးထီၣ်ဝဲအကျိၣ်ဖုၣ်ဒီး ခးဝဲ ဟံၣ်လၢအမ့ၢ် စီၤစ--- အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါအခးဝဲဟံၣ်ဒီးကျိအယိၣ် ဟံၣ်ခိၣ်ဟးဂီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. (ဟံၣ်ခိၣ် ပုၤဝါ (ထးဝါ) တ ဘ့ၣ် ဒီး ဟံၣ်တဒီစိခိၣ် သ့ၣ်စ့ၢ်ကီး ဟးဂီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ).

သဝီဖိတဖၣ် အသးတမ့ၢ်ခိဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤဒီး တဲအါစ့ၢ်ကီးတၢ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်ကိးဝဲ သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိဟ့ၣ်စါထီ လၢအမ့ၢ် စကခ ခမရ သုးရၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၆၀၄) ဒီးဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤန့ၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. (သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ ဟ့ၣ် စါထီအံၤ အအိၣ်ဖဲသိၣ်ယုၤခဲၣ်သုးကလၢၤ သိၣ်ယုၤခဲၣ်သဝီ၊ က့ၤလ့ခိၣ်ကရူၢ်၊ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ). သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ ဟ့ၣ် စါထီအံၤ ကိးထံၣ်ဝဲ သုးခိၣ်စိနဲၤလ့ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ(သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ) တဲဝဲလၢ ကဟ့ၣ်သုးခိၣ်စိနဲၤလ့ထီၣ်တၢ်ကမၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ် ဆၣ်ဒီး သုးခိၣ်စိနဲၤလ့ထီၣ်အံၤ တၢ်တဟံးထီၣ်အီၤဂ့ၢ်ဝိ ခိဖျါတၢ်ကမၢ်လၢအမၤဝဲတဖၣ်နီတမံၤဘၣ် ဒီးတဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်စံၣ် ညီၣ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢသုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ ဟ့ၣ်စါထီအံၤ တဟံးန့ၣ်အရ့ဘၣ်အယိၣ်ဒီး သဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢခါဆူညါ စကခ သုးဖိတဖၣ် ကမၤကမၢ်ကဒီးတၢ်ဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပယီၤသုးဖိတဖၣ် ဟဲန့ၣ်လီၤဆူသဝီပူၤ ဖဲမုၢ်န့ၣ်ခိအဆၢကတီၢ်န့ၣ် သဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ အနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါပယီၤသုးဖိတဖၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒ်အံၤလၢအပူၤကွံၣ်တဖၣ် ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢ သဝီဖိတဖၣ်အ သးသမူအဂီၢ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်အစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ် (အဒါ၊ လၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ် ပယီၤသုးတဖၣ်အံၤ ဟဲန့ၣ်လီၤဆူသဝီပူၤ လၢ မုၢ်န့ၣ်ခိ ဒ်သိးကမၤပျံၤမၤဖုးဒီးတုၤဒၣ်လဲၣ် ဖိၣ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ). ခုခါခဲအံၤ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်လဲၤခိဖျါ ဘၣ်ဝဲ စကခ သုးဖိ လၢဒုဒါခိၣ်သုးကလၢၤတဖၣ် မၤဟးဂီၤဝဲ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါမးရှး ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် စကခ သုးဖိတဖၣ် မၤပျီဝဲအသုးကလၢၤအကပိၣ်ကပၤ (ကျိနီၣ်ဒီးဒွဲၣ်အူအိၣ်ဝဲနီၣ်ဒီးတပိၣ်တဖၣ်အခါ) အဝဲသ့ၣ် ဒွဲၣ်အူ အိၣ်ယုၤစ့ၢ်ကီး သဝီဖိတဖၣ် အကျိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤအဖိခိၣ် တၢ်တဟ့ၣ်က့ၤစ့အိၣ်လိးလၢ ကျိးက စၢ်တဖၣ်အအိၣ်နီတမံၤဘၣ်.

ဒ် KHRG ပျီၣ်ပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ပာ်ဖျါဝဲအသိး သဝီဖိဒီး စကခ သုးဖိတဖၣ်လၢအအိၣ်ဖဲဒ့ဒါခိၣ်သုးကလၢတဖၣ် အတၢ် ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ် တအိၣ်ဂ့ၢ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဝဲ လၢအနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် ဒိဖျိ (စကခ သုးဖိတဖၣ်) ဟးထီၣ်ဟးလီၤဘူးဒီးသဝီန့ၣ်လီၤ.

(၄)တပတီၢ်- တၢ်ယုၤန့ၣ်အခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤၤါ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပက သုတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီး ပုၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ဆူ KHRG အအိၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ် KHRG တၢ်ပျဲလၢ ကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤန့ၣ် လီၤ.

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်
ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျုတဖုလၢ အာ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. **KHRG** သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤပၤတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. **KHRG** ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟံၣ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမုၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်ဒဲဒဲန့ၣ်လီၤ.